

GAZETA LWOWSKA.

Z dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA

na GAZETĘ LWOWSKĄ z DZIENNIKIEM URZĘDOWYM i PRYWATNYM wynosi od 1. stycznia do 31. marca 1862.

dla miejscowych . . . . . 4 zł. } waluty austr.
dla zamiejscowych z przesyłką pocztową . . . . . 5 zł. }

Przesyłki (franco) odbiera Kantor Gazety Lwowskiej, ulica Nizsza Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Szwecya i Norwegia. — Rosya i Królestwo Polskie. — Wyspy Jońskie. — Grecya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 17. grudnia. Dnia dzisiejszego wydana i rozślana została z c. k. galic. drukarni rządowej we Lwowie część II. rozporządzeń władz krajowych z roku 1861 dla królestwa Galicyi i Wielkiego księstwa Krakowskiego.

Ta część zawiera:

Nr. 7. Obwieszczenie c. k. Namiestnictwa z dnia 22. sierpnia 1861, którem dokument koncesyi na założenie i utrzymywanie obrotu na kolei żelaznej z Neuberemu do Oświęcimia podaje się do powszechnej wiadomości.

Nr. 8. Obwieszczenie lwowskiej c. k. krajowej dyrekcji skarbowej z dnia 6. września 1861, względem poboru podatku konsumcyjnego od wina i mięsa, tudzież od palonych płynów spirytusowych na rok administracyjny 1862.

Nr. 9. Obwieszczenie c. k. Namiestnictwa z dn. 11. listopada 1861, względem dodatku do podatków na pokrycie potrzeb krajowych na rok administracyjny 1862.

Nr. 10. Obwieszczenie c. k. krajowej dyrekcji skarbowej z dnia 13. listopada 1861, względem urządzeń zabezpieczających służbę skarbową i obrót w dworcu kolei żelaznej we Lwowie.

Sprawy krajowe.

(Rozporządzenie finansowe co do wymiany drobnych pieniędzy.)

Wiedeń, 15. grudnia. *Gazeta wiedeńska* ogłasza następujące rozporządzenie c. k. ministerjum finansów z 13. grudnia:

„Obwieszczenie ministerjalne z 3. b. m., którego zamiarem było przeszkodzić przekroczeniu ustanowionej dla obiegu ogólnej sumy drobnych pieniędzy papierowych, niewykluczało wcale dozwolonej dotąd wymiany zużytych drobnych pieniędzy papierowych na banknoty.

Niechąc objawianej głośno potrzebie obrotu ujmować odosobnionego ekwiwalentu w nowych drobnych pieniądzach papierowych, będą kasy wydawać i nadal jeszcze nowe drobne pieniądze papierowe za banknoty, ale tylko do wysokości sumy ściągniętych za banknoty zużytych drobnych pieniędzy papierowych.“

— Jego Excelencya fml. hrabia Crenneville objął zarząd siedmiogrodzkiego gubernium na dniu 7. b. m.

(Posiedzenie izby deputowanych z dn. 13. grudnia.)

Prezyduje dr. Hein.

Na ławie ministerjalnej pp. de Schmerling, br. de Mecsery, de Lasser, hr. Wickenburg i szef sekcji de Rizy.

W dalszym ciągu dyskusji nad projektem ustawy prasy §. 20 przyjęty, §§. 21., 22., 23. odesłane do wydziału obradującego nad nowellą do ustawy karnej. Nad §. 24 czyni szef sekcji Rizy objaśniające uwagi, i porównywa go z odpowiednim §. projektu rządowego. Wnosi do pomienionego §. poprawkę w tym duchu, aby do odpowiedzialności pociągani byli także autor, nakładca i wydawca.

Sprawozdawca wydziału dep. dr. Herbst zwraca uwagę izby na zasadę, której się trzymał wydział w obradach nad tym przedmiotem. Zasadę tę wyraża w słowach: *Nulla poena sine lege*. Popiera obszernie zdanie wydziału wielu dowodami ze stanowiska politycznego i prawniczego i wnosi, aby odrzucić poprawkę.

Szef sekcji de Rizy czyni uwagę, że słowa jego mylnie były zrozumiane.

Brinz nie zgadza się z sprawozdawcą co do zasady. Nakładca, wydawca i autor są z sobą w logicznym związku, słusznie zatem, aby wspólnie byli odpowiedzialni. Nie idzie tu tylko o czyny niebezpieczne ze względu politycznego, lecz ogółem przestępstwa karygodne, co łatwo może osądzić wydawca sam lub z pomocą jakiegoż znawcy. Mowca broni projektu rządowego.

Wniosek Steffensa, aby poprawkę rządową odesłać powtórnie do wydziału, odrzucony.

§. 24 wniosku wydziału przyjęty, również przyjęty ustęp lit. a) tegoż §.

Schindler wnosi do lit. b) poprawkę na korzyść księgarzów, którzy nie mogą być dobrze obeznani z treścią książek w handlu. Książka może mieć tytuł najniewinniejszy a być treści jak najwięcej karygodnej.

Jego Excel. p. minister policyi przemawia za zatrzymaniem tego ustępu, przeciw któremu mówił dep. Schindler.

Lit. b) §. 24 utrzymała się w składzie wydziału.

Lit. c) paragrafu 24 i resztę paragrafów aż włącznie do §. 27 przyjęła izba bez debaty i na tem skończyło się drugie odczytanie projektu ustawy.

Na wniosek prezydenta bierze izba pod obradę sprawozdanie wydziału o zmianach izby panów w ustawie gminnej. Wydział proponuje nieprzyjąć uchwalonego w izbie panów 2go ustępu w artykule 16, a natomiast przyjąć następujący dodatek większości wydziału.

„Administracya państwa jest uprawniona i obowiązana przeciw „rozporządzeniom naruszającym ustawy występować bezpośrednio „w drodze prawnej za pomocą reprezentacyi gminnej, ale tylko „wtedy, jeżeli zwłoka zagraża widocznem niebezpieczeństwem.“

Przy głosowaniu przyjmuje izba wniosek wydziału.

Sprawozdawca Rechbauer proponuje dla nagłości przystąpić natychmiast do trzeciego odczytania. Izba zgadza się na to i przyjmuje całą ustawę.

Posiedzenie skończyło się o godzinie 1½ z południa.

Ameryka.

(Doniesienia z Nowego Jorku.)

Nowy Jork, 22. listopada. Edward Everet, George Sumner i inni najznakomitsi mężowie amerykańscy oświadczają, że zabranie w niewolę panów Mason i Slidell zgadza się zupełnie z prawem międzynarodowem. Pomimo to wypadek ten czyni w ogóle nieprzyjemne wrażenie, gdyż obawiają się zajścia z Anglią. — Sekretarz wojenny zawiadomił gubernatora w Maine, że niezwłocznie będzie wyznaczony oficer, ażeby przedłożył sprawozdanie względem fortyfikacyi wybrzeży tego państwa. — Wojska Unii znajdują się jak słyhać, w zupełnem posiadaniu Accomac w Northampton County, na wschodnim morskim brzegu Wirginii. — Gubernator Jackson i ciało prawodawcze państwa Missouri wydali rozporządzenie secessyi. W. Smith, minister spraw wewnętrznych unii zganił politykę wojennego sekretarza W. Cameron dawać niewolnikom broń w ręce i ogłasza, że to nie jest polityką rządu. — 25 okrętów, które u wnieścia do południowego portu mają być zatopione, naładowane kamieniami wypłynęły na morze. — Unioniści w północnej Karolinie zaprowadzili w Hatteras rząd prowizoryczny. — Konfederowani spalili Warszawę w Missouri, ażeby federalistom uniemożliwić tam przezimowanie. — Jenerał McClellan odbył dn. 20. w Washingtonie rewję nad 70.000 wojska, jestto największa liczba wojska, nad jaką kiedy na amerykańskiej ziemi robiono przegląd. — Jenerał Halleck ogłasza w proklamacyi, że zbiegłym niewolnikom nie będzie już dozwolony wstęp do obozu federalistów, gdyż za szpiegów służą nieprzyjacielowi.

Hiszpania.

Madryt, 10. grudnia. Królowa udzieliła Królowi portugalskiemu order Złotego runa. Dep. Barrantes przedłożył kongresowi projekt do prawa, przyznającego nagrody zachęcające dramatycznym pisarzom.

Anglia.

(Słabość księcia Alberta. — Przygotowania i zbrojenia wojenne. — Wyprawa wojska do Kanady trudna w tej porze.)

Londyn, 12. grudnia. Względem stanu zdrowia księcia małżonka ogłoszono wczoraj pierwszy buletyn nadwornych lekarzy sir James Clark, sir Henry Holland, Thomas Watson i Williama Jenner. Buletyn opiewa: Jego królewicz. Wysokość księżę małżonek choruje na febrę, jednak symptomata nie są zastraszające, ale febra zapewne jeszcze niejaki czas potrwa.

— Według codziennie świeżych doniesień, rząd angielski nie tracąc chwili chwycił się wszelkich możliwych środków, aby siły zbrojne postawić w Kanadzie na groźnej stopie. Cała flota jest w ruchu; spieszą robotnicy do warsztatów, majtkowie na okręta, a nim nadejdzie odpowiedź amerykańska, znaczna ilość siły morskiej będzie już w służbie czynnej. Naród wie, że Montreal jest miejscem najniebezpieczniejszym, które zastąpić trzeba. Wielu najznakomitszych mieszkańców Kanady, obecnych na czasie w Londynie, zapewnia o lojalnym i wojennym duchu angielskich prowincji północno-amerykańskich. Młodzi żołnierze tamtejsi potrzebują tylko wprawy w robieniu broni, a staną się dzielnymi wojownikami. Z pułków w obozie pod Aldersholt wybrano znaczną liczbę podoficerów, którzy będą formować kadry pułków milicyi kanadyjskiej, a 1000 ludzi korpusu inżynierii udaje się do Quebecu bronić tej twierdzy jako klucza prowincyi. Dopóki Quebec, porty i twierdze nowej Szkocyi są bezpieczne, niepodobna angielskim koloniom w Ameryce północnej zadać cios śmiertelny. Jednak tak silnie na lądzie i morzu uzbrojoną jak teraz nigdy jeszcze Anglia nie była.

— *Times* rozbiera, czyli droga posłuży przy wystaniu wojska z Anglii do Kanady. Chociaż pora roku już jest nieco spóźniona, jednak rzeka św. Wawrzyńca jest jeszcze przynajmniej w niektórych miejscach spławną, i tą drogą możnaby skuteczniej wyprawę. W późniejszej porze roku będzie można dostać się do stolicy Kanady wprawdzie drogą lądową z St. Johns, ale tylko z wielkimi trudnościami. Szczęściem, że Kanada nie jest nieprzygotowaną na inwazję; ma liczną milicję i znaczne załogi. Oprócz tego zima udaremni działania Amerykanów na granicy północnej, a jeżeliby za powrotem wiosny Anglia była zawikłana w wojnę, tedy wojna nie zastanie jej nieprzygotowaną.

Francya.

(Przyjęcie posła duńskiego. — Dekret cesarski względem budżetu. — Sprawa anglo-amerykańska. — Generał Scott odjechał. — Reformy p. Fould. — Placa deputowanym. — Wypadek w Sutorynie.)

Paryż, 12. grudnia. Dzisiejszy *Monitor* donosi, że Cesarz przyjmował dnia 11. grudnia posła duńskiego hr. Moltke Hwitfeld i dyrektora muzeów duńskich Thomsona, którzy mu wręczyli zbiór starożytności północnych przysłany w darze od Króla duńskiego wraz z własnoręcznym listem tegoż monarchy.

Monitor podaje następujący dekret cesarski z dnia 1. grudnia względem budżetu:

Po rozpatrzeniu praw i regulaminu ściągających się do obrotu publicznych finansów, zważywszy że dla uporządkowania finansów głównie na tem zależy, aby ciężary budżetu nie mogły być powiększone, jeżeli minister nasz finansów nie osądzi i do naszej nie poda wiadomości, czy nie ma dostatecznych źródeł pokryć potrzeby, postanowiliśmy i postanawiamy:

Art. I. Na przyszość wszelki dekret zarządzający lub upoważniający roboty lub środki mogące obciążyć budżet nie będzie nam mógł być przedłożony, jak tylko za zdaniem naszego ministra finansów.

Art. II. Ministrowie nasi, o ile to do którego z nich należy, mają się zająć wykonaniem niniejszego dekretu, który ma być wciągnięty do zbioru praw.

— Wczorajszy *Monitor* zawiera następujące ciekawe oświadczenie:

„Podając codziennie przegląd artykułów prasy angielskiej nie mamy przytem innego zamiaru, jak tylko by podać publiczności jak najdokładniejsze wyjaśnienie sprawy, która tak wielce obchodzi Francję i całą Europę. Nie chcemy bynajmniej tym sposobem wydawać sądu o angielsko-amerykańskim sporze, podobnie jak nie wydajemy go o raportach, które przynosi telegraf z posiedzeń parlamentu turyńskiego. Co do tych raportów ogranicza się nasze zadanie tylko na tem, by objaśniać dochodzące nas niedokładne depesze, zostawiając mowcom całą odpowiedzialność za ich zdania, których kontrola nie do nas należy.“

— *Ami de la Religion* otrzymał dziś pierwsze ostrzeżenie za artykuł ogłoszony pod napisem: „Pierwszy krok do odpowiedzialności ministerjalnej w Rosyi“, w którym minister upatruje ukryty zamach na konstytucję francuską.

— *Patrie* donosi, że generał Scott, który niedawno przybył do Paryża, odjechał wczoraj napowrót do Ameryki. Zapewniają,

dodaje *Patrie*, że do tego nagłego odjazdu skłoniły generała depesze otrzymane z Washingtonu.

— Dzienniki francuskie donoszą, że minister finansów pan Fould chcąc zaprowadzić oszczędności w budżecie armii proponuje następujące zmiany: 1) Znieść 5 i 6. kompanie w 3 batalionach każdego pułku, co uczyni razem redukcję 636 kompanii, 2) znieść po jednym szwadronie w 36 pułkach jazdy, 3) znieść korpus zaopatrzeniowy gwardyi. Artylerya i inżynierya pozostałyby w stanie niezmiennym. Oprócz tego oświadcza się p. Fould, za pomnożeniem konnej i pieszej zandarmeryi departamentowej o 3000 ludzi; i nalega o ścisłe zachowanie przepisu, aby nie udzielać stopni po czynną służbę.

— Deputowani izby prawodawczej pobierać będą odąd zamiast dyet miesięcznie wypłacanych roczną płacę w sumie 12.000 fr.

— Załoga rozbitego okrętu Prony 12 oficerów i 65 ludzi przybyła statkiem „Kanada“ do Liverpoolu.

— Względem wyprawy wojsk austriackich do Sutoryny pisze *Monitor*: „Znany jest teraz powód tej wyprawy. Na wzgórzach przy gościńcu wojskowym wzniesli powstańcy hercegowińscy baterye w taki sposób, że mogły tamować komunikacyę między Raguzą i Cattaro; to skłoniło rząd austriacki wysłać oddział wojsk cesarskich z poleceniem, ażeby zburzyły baterye i wróciły potem natychmiast do swoich stacyi. Sprawa ta nie pociągnęła za sobą żadnych dalszych skutków. Sutoryna stanowi terytorjum neutralne, w którego stosunkach nie może zajść żadna zmiana bez wzajemnego przyzwolenia obudwu interesowanych stron, to jest Austrii i Porty.“

— Cywilna lista Cesarza z przyczyny zniesienia kredytów nadzwyczajnych ma być znacznie podwyższona, ale wszelkie dodatki nadzwyczajne ustają.

— Z artykułów paryskiego *Temps* względem zajścia między Anglią a Ameryką, widać dawną nienawiść Francyi do Anglii. Oburza go myśl, że Francyi wypada interweniować w ten zajście. Uważa to jako niepojęte dla siebie uroszczenie, nakłaniać Francję do wojny przeciw naturalnemu sprzymierzeńcowi, którego położenie jest owocem dzieł Francyi, i zapominać o dawnej walce, którą niegdyś Francya równie jak Stany zjednoczone za wspólną toczyła zasadę.

Większem jeszcze będzie nasze zdumienie, gdy pomyślimy o skutkach tej wojny. Powoływać się na honor swego pawilonu, jest tylko pokrywką interesów Anglii. Lecz Francya nie mogłaby usprawiedliwić się nieczem. Wzywać ją aby własnymi rękami burzyła dzieło Washingtona i Lafayetteta w chwili gdy wielka rzeczpospolita ogniem i mieczem poczyna wyćpierać jad, który ją pożera, jest to ubliżać najświetniejszemu podaniom Francyi. A nacóż to wszystko? Aby utrzymać niewolnictwo, i zasłużyć niepożądanemu podziękowaniu Stanów niewolniczych. Zaiscie, wyborna to propozycya dla kraju, który pyszni się, że prowadzi wojnę za ideę. Chociażby to nawet miało zabezpieczyć swobodę na morzach, wdawaniu się Francyi opór stawimy; być powitany w portach Charlestonu i Nowego Orleanu podziękowaniem plantatorów, ostatni to tryumf, jakiego jej pawilonowi życzymy. W dniu tym utraciliby w oczach świata i swoich własnych, urok swój moralny, a tego większa szkoda jak swoboda na morzu. A chociażby kwestya dała się sprowadzić do szczuplejszych rozmiarów, co zdaje się jest prawdopodobnem, czy interwencya istotnie zabezpieczy najlepiej prawa neutralnych, i korzyść niezawodną zapewni? Zdaniem naszym, nie.

Włochy.

(Izby piemontskie. — Czynności w izbach. — Wiadomości bieżące. — Doniesienia z Neapolu i z Rzymu.)

Sardynia. Na posiedzeniu piemontskiej izby deputowanych z 7go b. m. Bertani, jak już doniesiono telegrafem, odczytał ministerjum rejestr grzechów, a między innymi uczynił zarzut, że ministerjum naruszyło tajemnicę listów. Zarzut ten miał dotknąć mianowicie pana Minghetti, byłego ministra spraw wewnętrznych, a gdy tenże z oburzeniem odpowiadał na obwinienie, pozostał Bertani przy swoim twierdzeniu, nie wymieniając jednak nazwisk osób, które mu o tym wypadku doniosły. Po długiej dyskusyi na wniosek pana Lanyas mianowano komisję, przed którą Bertani ma złożyć dowody swego twierdzenia.

Izbie przedłożono dwa wnioski względem umotywowanego porządku dziennego. Wniosek pierwszy pochodzi od członków lewicy i jest następujący: Izba potwierdza swoje wotum z 28go marca względem kwestyi rzymskiej, i wyraża zaufanie, że rząd dokona skutecznie uzbrojenia narodu. Co do prowincyi południowych spisz akt swoich oświadczeń względem publicznego bezpieczeństwa, reorganizacji władz sądowych, spiesznego ukończenia robót publicznych i przejście do porządku dziennego. Drugi porządek dzienny, który Buoncompagni z innymi deputowanymi większości zaproponował, zawiera to samo, co poprzedni, i stanowcze zaufanie izby do gabinetu Ricasolego wyraża.

Komisya mająca zbadać zarzalenie Bertaniego przeciw Minghettemu a pośrednio przeciw Peruzzi o naruszenie tajemnicy listowej, odbyła już swoje pierwsze posiedzenie, i dowody Bertaniego odebrała.

Senat przyjął dnia 10. grudnia projekt do ustawy objąć tymczasowo w posiadanie klasztoru na służbę państwa.

Dwór na dni 20. przywdziowa załobę po zmarłym Królu portugalskim.

Państwo kościelne. Marsylski telegram z Rzymu z 7. b. m. donosi, że generał Goyon ułożył się z piemonckimi władzami w Neapolu wydać natychmiast wszystkie bandy, któreby z neapolitańskiego terytorium na rzymskim schronienia szukały i tym sposobem powstrzymać konfrewolucję. Przeciwnie według telegramu turyńskiego z Rzymu, z 9. b. m. Francuzi wydali władzom papieskim pochwytych bandytów, którzy znowu w neapolitańskie wrócili. Pięciu oficerów hiszpańskich obejmie dowództwo nad bandami. W Apulii spodziewają się, że morzem nadejda posiłki.

Ten sam telegram zaprzecza doniesieniu, że admirał Persano został na stan rozporządzalności przeniesiony. Rzecz ma się całkiem inaczej. Przeszedł bowiem pod rozkozy ministerium marynarki.

Gazeta tryestska donosi z Neapolu pod dn. 8. grudnia: Ricciardi conte di Camoldoli, brat deputowanego oskarżony o udział w spisku barbońskim i uwięziony.

Bandyci zajęli znowu Civitę i popełnili tam rozmaite excesa. W potyczce z wojskiem stracili bandyci 40 ludzi w poległych. W Akwili wojsko rozprószyło małą bandę, co się tam pojawiła.

Giornale di Roma donosi pod dniem 7. grudnia, że tegoż dnia margrabia de Lavalette wręczył Papięzowi swe listy wierzytelne i był przyjęty z wielką uprzejmością ze strony Ojca św. Po posłuchaniu odwiedził margrabia także kardynała Antoniego. Generał Goyon z całym swym sztabem oddał wizytę margrabiemu de Lavalette wkrótce po jego przybyciu do Rzymu.

Niemce.

(Oświadczenie Prus na posiedzeniu związkowem.)

Na posiedzeniu sejmku związkowego w dn. 5. b. m. złożyły Prusy następujące oświadczenie przeciw rządowi elektorstwa heskiego:

Rząd królewski twierdzi, że w terażniejszym stanie sprawy nie odpowiadałoby jego stanowisku powtórnie brać rzecz całą pod rozważenie. Jednak uważa sobie za powinność okazać, ile go zadziwiło oświadczenie, że przyczyną terażniejszego stanu w elektorstwie heskiem, są ci członkowie związku, którzy nie z tego samego co rząd elektorski, stanowiska zapatrują się na tamtejsze stosunki prawne i konstytucyjne. Rząd królewski wie, że oddawna to nieustannie rządowi elektorskiemu doradzał, co kraj uspokoić mogło. Że kraj znajduje się teraz w przykrem położeniu, niech za to odpowiadają ci, których to jest winą.

Szwecya i Norwegia.

(Powód podróży królewskiej)

Dymisy norweskigo ministra stanu Siberna i podróż Króla z Sztokholmu do Norwegii, miały nastąpić, pisze Gaz. wied., z następującej przyczyny:

Memoryał rządu norweskigo w Chrystianii, względem rewizyi, tchnął nie tylko nienawistnem usposobieniem dla Szwecyi, ale nawet dotykał Króla przypominając mu obietnicę sankeyonować zniesienie posady namiestnika. Iz Sibbern sprzeciwiał się, by królowi ten dokument przedkładano, a rząd norweskigo w Chrystyanii nie chciał go zmienić, podał się więc Sibbern do dymisy, którą mu w sposób pochlebny udzieleno.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Doniesienia z Warszawy.)

Mówią, pisze Gazeta wiedeńska, że część kapituły warszawskiej skłania się wybrać na miejsce skazanego Białobrzeskigo, innego administratora, i to takiego, aby rząd mógł jego wybór zatwierdzić.

Nat. Ztg. w korespondencji z Petersburga wyjaśnia przemienne stanowisko różnych stanów, a w końcu wyprowadza wniosek, że liberalne usiłowania w Rosyi, tylko w zgodzie z rządem upatrują przyszłą swoją pomyślność.

Wyspy Jońskie.

Z Korfu z 8. b. m. donoszą, że parlament joński został rozwiązany.

Grecya.

(Ministerjum.)

Podług depezy z Aten podanej w Pays ma być gabinet grecki w następujący sposób zmodyfikowany: Canaris, prezydent gabinetu i minister marynarki; Christides, finansów; Galligas, sprawiedliwości; Zaimis, spraw zewnętrznych i nauk; Bulgaris, spraw wewnętrznych.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Londyn, 14. grudnia. Buletyn lekarski donosi: Książę małżonek królewski miał noc niespokojną. Słabość pogorszyła się znacznie. Między 1. i 2. godziną w nocy wezwany został książę Walii do Windsoru, gdyż książę Albert pragnął obecności jego. Z Windsoru donosi dzisiejszy buletyn południowy: Ostatnią część nocy przebył książę Albert spokojnie, symptomy słabości zlagodniały nieco.

Neapol. 13. grudnia. Stan rzeczy w Torre del Grecco staje się coraz okropniejszym; domy zapadają się ciągle. Ponieważ komunikacya lądem jest przerwana, pełni paropływ służbę między Neapolem i Castellamare.

Berlin. 14. grudnia. Od granicy polskiej donoszą z dnia dzisiejszego: Wiadomość względem dymisy Wielopolskiego jest urzędowa; jednak pozostał margrabia członkiem rady stanu. Dzisiaj otworzyła policya kościół unickich Bazylianów przy wielkim natłoku pobożnych.

Karlsruhe. 12. grudnia. Na wczorajszym posiedzeniu izby drugiej toczyła się debata nad adresem. Rogenbach wzywał izbę, by wyraziła się otwarcie o kwestyi niemieckiej i zgodził się na układ adresu, który też przyjęto większością wszystkich głosów przeciw jednemu.

Poczta zamorska.

Zawiera wiadomości z Kalkuty po 8. listopada, z Singapore po 8. listopada, z Batawii po 31. października.

Wyprawa holenderska na Antasari utraciła przy szturmie szablów nieprzyjacielskich 21 w zabitych, 17 rannych. Powstanie w Timorze przeciw rządowi portugalskiemu przytłumiono. Pruska fregata parowa „Thetis“ odplynęła dnia 5. listopada z Singapore do Bangkok. Wiadomości z Pekinu sięgają po dzień 13. października. Według nich ma Cesarz wjechać do Pekinu w końcu bieżącego miesiąca, a zwłoki zmarłego Cesarza miały być przywiezione do Pekinu z początkiem listopada. Z Shanghai donoszą pod dniem 24. października: Powstańcy zbliżyli się na strzał karabinowy, zagrozili Czifu, lecz wojska cudzoziemskie bronią tego miasta. W okolicy popełniono wielkie okropności. Zamordowano dwóch misjonarzy. Kanton już oswobodzony. Gubernator z Macao odjechał do Japonii, aby zawrzeć traktat.

Według doniesień z Saigon z dn. 9. października rozpoczyna się kroki nieprzyjacielskie z przybyciem nowego gubernatora.

Z Adelajdy odplynęła dn. 25. października trzecia wyprawa naukowa na północ pod przewodnictwem Stuarta. Lake Hope nadeszły wiadomości o wyprawie Mac Kinloy dla wyszukania Burkego.

Wiadomości handlowe.

Zestawienie przeciętnych cen czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów w drugiej połowie listopada b. r. na targach w obwodzie żółkiewskim, samborskim, sanockim, czortkowskim, tarnopolskim i rzeszowskim.

		O b w ó d											
		Żółkiew		Sambór		Sanok		Czortków		Tarnopol		Rzeszów	
		zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
waluty austriackiej													
Mec pszenicy . . .		4	65	4	40	4	21	3	55	3	90	4	96
„ żyta . . .		3	9	3	42	2	84	2	54	2	70	3	.
„ jęczmienia . . .		2	52	2	28	2	20	2	19	2	5	2	51
„ owsa . . .		1	44	1	19	1	16	1	34	1	32	1	28
„ hreczki . . .		2	59	2	52	2	80	2	18	2	35	2	49
„ kukurudzy . . .		.	.	2	50	3	50	2	32	.	.	.	.
„ kartofli . . .		1	4	1	44	1	.	.	64	.	40	.	95
Cetnar siana . . .		1	11	.	79	.	98	1	27	1	14	1	5
„ wełny . . .	105	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia konicza		.	.	.	20	.	46	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego		6	57	8	.	5	7	10	21	10	50	7	7
„ „ miękkiego		4	80	5	88	3	40	7	47	9	.	5	46
Funt mięsa wołowego		.	10	.	11	.	10	.	8 1/2	.	11	.	11 1/2
Mas okowity . . .		.	55	.	67	.	54	.	46	.	53	.	96

(Targ wiedeński na woły.)

Wiedeń. 14. grudnia. (Raport tygodniowy od 8. do 14. grudnia). Spęd był na targu wynosił 2551 sztuk wagi 370 do 630 sz. sztuka. Z tego sprzedano dla Wiednia 2019 sztuk. Cena przeciętna wypadła na 24zł. — 31zł. 25c. w. a. za cetnar, a na 117zł. 50c. — 205zł. w. a. za sztukę.

Spozatrzenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 14. i 15. grudnia 1861.

Godzina	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	328.45	- 7.6	87.7	połud.-wach.	sl. pochmurno
2. god. po poł.	327.93	- 3.8	91.5	połud zach.	„ „ jasno
10. god. wiecz.	327.69	- 5.7	86.3	południowy	„ „ jasno
7. god. zrana	326.02	- 2.4	91.9	zachodni	sl. pochmurno
2. god. po poł.	324.13	+ 1.1	70.1	„	„ „ śnieg
10. god. wiecz.	321.69	- 0.6	83.7	„	„ „ śnieg

Wysokość śniegu 1. . .

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 16. grudnia.

Hotel rosyjski: PP. Leonard Paweł, z Besarabii. — Zawadzki Stan., z Turki. — Jabłonowski Stan., z Nesarowa. — Ks. Sanguszek Wład, z Tar-nowa. — Ks. Lubomirski Józef, z Wołynia.
 Hotel europejski: Zaremba Kaz., z Rosyi. — Kisielewski Ant., z Bar-winka.
 Hotel Langa: Br. Bronicki Emil, z Horeczka.
 Hotel angielski: Hr. Komorowski Kar., z Olchowka. — Myszkowski L., adw. kraj., z Jarosławia. — Gadomski Józ. Klem., z Kamionki wielkiej.
 Hotel krakowski: Gutowski Wład, ze Stryja. — Konopka Franc. Ksaw., z Zalepian. — Stagoeki Zenon, c. k. notaryusz, z Rozwadowa.
 Zajazd Leszczyńskiego: Janicki Wiktor, z Ostroża.
 Zajazd Kuhna: Przestrzelski Lib., z Łąki. — Przewski Feliks, kanonik, z Jaworowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 16. grudnia.

PP. Majeranowski Mar., c. k. oficer, do Krasnosielec. — Kamiński Gu-staw, do Kawka. — Dąbrowski Józef, do Krasnosielec. — Siarczyński Zyg-m., do Strystowa. — Lelowski Erazm, do Stryja. — Roth Jend., do Malinowa. — Klimkiewicz Józef, do Brusna nowego. — Janowski Józef, do Czolhan. — Smo-leński Józef, do Kruszelnicy. — Leonard Paweł, do Wiednia. — Prawecki Eust., do Ostrowa. — Szyptycki Jan, do Przyłbicy. — Łaczyński Izidor, do Batia-tycz. — Augustynowicz Bronisław, do Woszczanec. — Hr. Łaczyński Henr., do Stojanowa.

TEATR.

Dziś opera niemiecka: „Oberon.“

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 16. grudnia.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 81 55. Metaliki po 5% za 100 zł, 66 50; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacje in-

demnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Galicyi —; Bukowiny —; Akcje Banku narodowego sztuka 742.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 177.80; niższo-austr. towarz-stwa eskontowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —. Lipsk za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 141 23. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.70, dukaty ces. pełnej wagi —. korony —, półkorony —. Srebro 140 25.

Kurs lwowski.

Dnia 16. grudnia.

	gotówka		towarowa	
	zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	6	56	6	63
Dukat cesarski	6	61	6	67
Półimperyal zł. rosyjski	11	43	11	57
Rubel srebrny rosyjski	2	17	2	19
Talar pruski	2	11	2	13
Polski kurant i pięciozłotówka	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	78	37	78	93
„ „ „ m. k. za 100 zł.	82	37	82	93
Akcyje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	165	67	167	—
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	66	32	66	82
5% Pożyczka narodowa	80	88	81	68

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 16. grudnia.

	Instytut				Za kupon wypada	
	kupuje		sprzedaje		wypada	
	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.
Nowe prócz kuponów 100 po w. a.	78	50	79	—	1	83 1/2
Dawne „ „ 100 „ „	82	42	82	95	1	92 1/2

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 14 grudnia.

1. Dług publiczny.		pien.		towar.	
A. Państwa.	pien.	towar.			
W austr. wal. po 5%	62 70	62 80			
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	81 90	82 10			
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	81 70	81 80			
Z r. 1851, ser. B. po 5%	—	—			
Metaliki po 5%	66 65	66 80			
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	—	—			
dtto. „ 4 1/2%	59	59 25			
dtto. „ 4%	52 25	52 50			
dtto. „ 3%	39	39 50			
dtto. „ 2 1/2%	33 50	35 50			
dtto. „ 1%	13 25	13 50			
Przez. do wylos. z r. 1839	122	122 50			
„ 1854	87	87 25			
„ 1860	82 50	82 60			
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł.	89 50	89 70			
Renty Como po 42 lir. aus.	17 80	18			
Wylos. obl. dawn. długu państ.	64	64 50			
„ 4 1/2%	58	58 50			
„ 4%	51	52			
„ 3 1/2%	45 50	46			
„ 3%	46	46			
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju	44 50	45 50			
„ 2 1/2%	39	39			
„ 2%	33 50	34 50			
„ 1 1/2%	30 50	30 50			
dtto. z procent za granicą	64	64 50			
„ 4 1/2%	58	58 50			
„ 4%	51	52			
B. Krajów koronnych					
Niższej Austrii	89	89 50			
Wyż. Aust. i Salb.	88	88 50			
Czech	89 75	90 25			
Morawii	87	87 50			
Szląska	86 50	87			
Stryjski	87 75	88 50			
Tyrolu	96	97			
Kar., Krainy. i Wyb.	87	86 50			
Węgier	67 90	68 40			

2. Stan oblig. domestykaln.		pien.		towar.	
po 3% za 100 zł.	16	17			
„ 2 1/2% za 100 zł.	14	15			
„ 2% za 100 zł.	12	13			
„ 1 1/2% za 100 zł.	11	12			
„ 1% za 100 zł.	10	11			
3. Akcyje.					
Banku nar.	749	750			
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	180	180 10			
Niż.-aust. tow. eskont. po 500 zł.	592	593			
Półn. kolei po 1000 zł. m. k.	2104	2106			
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	278	278 50			
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	156 50	157			
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	122	122 50			
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147	147			
Połud. kolei państ., lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 160 zł. (80%)	262	263			
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpl. po 160 zł. (80%)	165 50	165 75			
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	21	22			
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k.	73	75			
Kolej Budehradzka po 500 zł. m. k.	695	700			

Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.		pien.		towar.	
	140	141			
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—	200			
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. gór. po 200 zł. w. a.	135	136 50			
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	420	422			
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	200	203			
Mostu łącz. w Peszcie po 500 zł. m. k.	397	399			
Tow. mlyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	387	395			
Powz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	192	195			
4. Listy zastawne.					
Banku naro- (6let. po 5% . . . . .)	102 50	102 75			
dowego (10 „ 5% . . . . .)	95 50	96			
w mon. kon. (przeznacz. do los. po 5% . . . . .)	89 25	89 75			
Banku naro- (na 12 m. 5% . . . . .)	—	100			
dowego (za 100 zł. . . . .)	—	100			
w wal. austr. (przez. do los. po 5% . . . . .)	85 30	85 50			
Gal. Tow. kred. po 4%	—	78			
5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.					
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	96 75	97			
dtto. dtto. w srebrze uproc. za 100 zł. w. a.	101 75	102			
Tow. austr. hol. państwa po 500 fr.	143	143 50			
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	96	97			
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	136 75	137			
Kol. Gloggn. za 100 zł.	80 50	81 50			
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	95 50	96			
Lloyda za 100 zł.	84 50	87			
6. Losy.					
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	122 90	123 10			

Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.		pien.		towar.	
	96 25	96 75			
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	122	123			
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	35	35 50			
Esterhazego po 40 zł. m. k.	99 50	100			
Salma „ 40 „	38	38 25			
Palfiego „ 40 „	37 25	37 75			
Clarego „ 40 „	34 25	34 75			
St. Genois „ 40 „	37 25	37 75			
Windischgrätzka 20 zł. „	20 50	21			
Waldsteina 20 „	22 25	22 75			
Keglevicha 10 „	15 25	15 50			
7. Weksle. (Na 3 miesiące.)					
Amsterdam za 100 zł. hol.	—	—			
Angsburgza 100 zł. w. p. n.	118 75	119			
Berlin za 100 tal.	—	—			
Wrocław za 100 tal.	—	—			
Frankfurt za 100 zł. w. p. n.	119	119 25			
Genna za 100 lir. piem.	—	—			
Hamburg za 100 M. B.	104 60	104 75			
Lipak za 100 tal.	—	—			
Liwurna za 100 lir. tosk.	—	—			
Londyn za 10 ft. szt.	140 20	140 40			
Lugdun za 100 fr.	—	—			
Medyolan za 100 zł. w. a.	—	—			
Marsylia za 100 fr.	55 30	55 35			
Paryż za 100 fr.	55 35	55 45			
Praga za 100 zł. w. a.	—	—			
Tryest za 100 zł. w. a.	—	—			
Wenecya za 100 zł. w. a.	—	—			
(31 dni po ukazaniu.)					
Bukareszt za 100 piast. wol.	—	—			
Konstantynopol za 100 piast. tur.	—	—			
8. Kurs złota.					
Dukaty ces. men.	6 65	6 66			
dtto. pełnej wagi	6 64	6 65			
Korona	19 35	19 40			
20 frankówka	11 20	11 21			
Rosyjski impery.	11 51	11 54			
Talar związkowy	2 9 1/2	2 10			
Srebro	139 25	139 75			
Kurs korony w k. kasach	13	13 50			

KRONIKA.

(Wyrok na excesantów berlińskich.) Sady Berlińskie zajmują się obecnie excesami popełnionymi podczas wjazdu Króla i Królowej JMc. pó koronacyi. Okazało się, że rzeczywiście postawione były dwie barykady, i że kilkaset ludu z po za jednej z nich rzucalo kamieniami na straż bezpieczeństwa. Obie barykady zajęło wkońcu wojsko. Przytem odniosło rany 65 urzędników z straży bezpieczeństwa, od kamieni, dwóch od narzędzia ostrego a jeden od wystrzału. Między oskarzonymi najwięcej obwinionych jest 15 powiększej części czeladników, chłopców i stróżów kamienicznych. Skazani na karę więzienia od 14 dni do 9 miesięcy. Czterech uznano za niewinnych.
 (Statystyka stowarzyszeń we Francyi.) We Francyi jest teraz 141 wielkich towarzystw rolniczych, 50 stowarzyszeń uprawy ogrodów, 9 stowarzyszeń, które zajmują się jednocześnie uprawą roli i ogrodów, 5 stowarzyszeń lekarzy bydła, i 569 małych stowarzyszeń rolniczych. Te stowarzyszenia rozdały tego roku 1,750.000 fr. w nagrodach i medalach, 2200 fr. przypada w przecięciu na jedno stowarzyszenie. Otrzymało nagrody 35.000 osób; prawie tyle, ile jest gmin we Francyi. Do całkowitej sumy nagród rozdanych, należy 350.000 fr. wziętych z kasy państwa jako zapomoga; 1,400.000 fr. przyniosły pieniądze departamentów i osobiate składki członków.

(Koszta okupacji rzymskiej.) Zasługi Francyi dla stolicy s. oblicza „Constitutionnel“ według kosztów, które okupacya rzymska pociągnęła za sobą, te zaś mają wynosić 128,225.000 fr.
 „Patrie“ prostuje to obliczenie, i twierdzi, że 56 milionów należałoby ująć z powyższej kwoty. Odsetków za wydatki na raz poniesione nie można też wliczać w rachunek. Gdyby tak chciano rachować, tedy zdobycie i utrzymanie Algieru kosztowałoby przeszło sześć, a wyprawa krymska, która naówczas 1400 milionów kosztowała, przeniosłaby dzisiaj 2 miliardy. Rzeczywiście przypada 71 milionów za 13 lat okupacyi, co wynosi około 5 1/2 miliona na rok. Ale odrzuciwszy koszty, które utrzymanie tych wojsk we Francyi pociągnęło za sobą, roczny wydatek będzie wynosił tylko 2,750.000 fr. na zapewnienie bezpieczeństwa ojca s.
 „71 milionów rozłożonych na lat 13. pisze „Ami de la Religion.“ Porównajmy tę sumę z niezmiernymi kosztami wojny włoskiej. Francya dla kwestyi narodowości nie szczędziła ani złota, ani krwi, nikt nie sprzeciwiał się temu, a teraz chcą nam wymawiać tych kilka milionów rocznie wydanych dla kwestyi, na której opiera się honor kraju, jego najdawniejsze podania, spokojność sumienia, wolność kościoła, całe chrześcijaństwo, a nawet cywilizacya.“